

Maisheim

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön.

Tizedik évfolyam.	19. szám.	Szerkeszti:	Székelyudvarhely,	1912. május 9.
Előzetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér		Dr. Keith Ferenc varm. tb. főjegyző.	Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely. Arpád-utca 3 szám, hová az előzetési pénzek küldendők.	

I. Vármegyei szabályrendeletek és közérdekű határozatok.

183.

Udvarhelyvármegye alispánjától

Sz. 2987—912 alisp.
333—912. kgy.

Tárgy: Hivatalos előterjesztés a a homoródszentmárton—homoródfürdői viczinális utnak a törvényhatósági utak sorába fölvétele tárgyában.

Határozat.

A homoródszentmárton—homoródfürdői viczinális közutat a törvényhatósági közutak hálózatába az 1890. évi I. t.-cz. 18. §-nak 3. pontja alapján felvesszük és pedig a héjjasfalva—csikgyimesi állami közut 54 km.-től kezdődőleg Homoródkeményfalván, Abásfalván, Homoródszentmártonon át a felsőboldogfalva—felsőrákosi tvh. közutba a 10.17 km-nél való betorkolásáig.

A közutat a vármegye akkor fogja véglegesen kezelésbe átvenni, ha a közutat kezelő viczinális érdekeltég az utpályát, műszakilag helyesen, a megállapított terv szerint teljesen elkészítette, ott a hol szükséges, alapkövezettel ellátta, szükség szerint megkavicsolta és a műtárgyakat kifogástalanul felépítette, a 3—4 km. szakaszon szükséges utászlakást felépítette és az utfenntartásához szükséges kavics szállításának és termelésének elvállalására nézve az érdekelt községek jogerős határozatokkal kötelezettséget vállaltak.

Addig is, amíg a közut véglegesen vármegyei kezelésbe átvehető leend, az 1913. évtől kezdődőleg, a közuton alkalmazott s netán még alkalmazandó utászok rendes fizetését a közut fenntartásának műszaki felügyeletét és vezetését a vármegye utfenntartási alapja átveszi.

Indokolás.

A fenyéd-zetelaka-gyergyótekerőpataki tvhat. közutnak 1911. évi október hó 1-étől állami kezelésbe történt átvétele folytán a törvényhatósági

közutak hálózata 25.884 km. hosszal megrövidülvén, az utfenntartási alapnak az ez által felszabaduló ereje természetszerűleg arra használható fel, hogy a tulságosan megterhelt viczinális érdekeltégek terhei kisebbbittenek.

Vármegyénk közönsége évek hosszu során át azért sürgette nagy forgalmi fontosságú egyes utvonalaínak állami kezelésbe vételét, hogy ut-hálózatának az anyagi erők hiánya miatt évtizedek óta szünetelő tovább fejlesztését ismét munkáló kezébe vehesse és enyhítse a vármegye egyes vidékeinek azon terheit, melyek a viczinális közutak fenntartása által aránytalanul súlyosan neheznek az érdekeltégekére.

A közuti alap tulterheltsége miatt ugyanis kénytelen volt a vármegye nemcsak ut-hálózatának okszerű fejlesztéséről lemondani, de egyes, jelentékeny forgalmi utvonalaít a törvényhatósági ut-hálózatból kihagyni és a viczinális közutak közé sorozva azok fenntartási költségeit és terheit az érdekeltégbe bevont községekére áthárítani és így a fejlődő forgalmi igényeket ki nem elégíthette.

Igy hagyatott ki a törvényhatósági ut-hálózatból a gagy—erdőszentgyörgyi, böződujfalu—árcsói, kányád—erkei, stb., közut és ezért nem volt módjában a fejlődő forgalmi viszonyoknak megfelelően új utvonalaít adaptálni.

A Nishomoród völgyén végig húzódó szentegyházafalu—székelyzsombori ut, mely a Kápolnásfalu, Szentegyházafalu, Lövete közbirtokosságának tulajdonában levő nagy erdőterületek kihasználásánál a legközelebbi utvonalaít volna, ezen célnak a völgy igen nagy esése és az utvonalaít szerencsétlen vezetése folytán alig felelhet meg, mert helyenként ki sem küszöbölhető meredek szakaszai miatt nagy teherforgalomra még akkor is alig lesz alkalmas, ha a 8—10% esésű, ellenemelkedésekkel bővelkedő egyes szakaszai átépíttetnek. Ezen átépítések foganatosítására pedig legjobb esetben is csak 12—13 év mulva kerülhet a sor.

Ez volt oka, hogy az érdekelt községek a csekély alig 2—3% eséssel bíró Nagyhomoród völgyén egy viczinális ut építéséhez fogtak és az erejüket messze túlhaladó munkát elvállalták.

Az érdekeltség természetbeni munkáján kívül 10000 koronát meghaladó pénzáldozattal megvetette az ut alapját azzal, hogy a műszaki követelményeknek megfelelő utvonal földmunkáját csaknem teljesen elvégezte, azon több nagyobb, a többi közt egy 8 o. m. nyitású vasbeton hidat felépített.

Midőn a vármegye közönsége belátta, hogy ezen, erejüket felülmúló, áldozatkészség mellett sem képes az érdekeltség a 20—25000 korona költséget igénylő műtárgy-építést saját erejéből foganatosítani, államsegély kieszközlésére irányuló törekvését hathatósan támogatta az érdekeltségnek. Ennek folyamánya volt, hogy Kereskedelmiügyi miniszter ur megengedte, miszerint az utfenntartási alap megtakarításaiból az érdekeltség megfelelő segélyt kaphasson és ezzel az utvonal forgalomképes állapotba helyezése biztosítva van ugyan, de az érdekeltség még így sem lesz abban a helyzetben, hogy ezen 16.3 km. hosszú utvonalat a forgalmi igényeknek megfelelő állapotban fenntartsa, mert ugyan ez az érdekeltség tartja fenn a 8 o. km. hosszú homoródszentmárton—remetei és a 7.65 km. hosszú homoródszentmárton—homoródmási vicinális közutakat is.

Es mivel a fenyéd—zetelaka—gyergyótekerőpataki tvhat. közut 25.884 km. hosszú utszakasza állami kezelésbe vétetett és ezzel szemben 3970—911. alisp. 923—911. kgy. számú határozattal eddig csak a 15.084 km. hosszú gagy—erdőszentgyörgyi tvh közut vétetett törvényhatósági kezelésbe és így a kihagyott 25.884 km. ellenében összesen 31.384 km. ut vétetnék föl, mely 5.5 km. többletet a tvhatósági utalap annyival inkább elfogja birni, mivel a most felvett utvonal csaknem összes műtárgyai végleges jelleggel, kőből, betonból és vasbetonból épülnek ki és mindkét utvonalnak kavicsolását az érdekeltségek fogják mindaddig teljesíteni, amig az utfenntartási alap abba a helyzetbe nem jut, hogy azt teherbírásának veszélyeztetése nélkül magára vállalhatja és főleg mivel a szóban forgó közutnak törvényhatósági kezelésbe való átvétele közforgalmi szükséglet képez, a vármegye közönségének a homoródszentmárton—homoródfürdői vicinális közutnak a törvényhatósági közutnak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvételét el kellett határozni.

Ezen közérdekű határozat a vármegye hivatalos lapjában közzé teendő és az ellen a közzétételt követő 8-ik naptól számított 15 napon belül az alispánnál benyújtott, Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urhoz intézett felelkezéssel lehet élni.

Ezen határidő elteltével a határozat jóváhagyása végett Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter urhoz felterjesztendő és annak foganatosításával az alispánt bizzuk meg.

Ugyancsak az alispánt bizzuk meg azzal is, hogy az utvonal sürgős kiépítése iránt intézkedjék és e határozat érdemi részének megfelelő határozat meghozatala iránt az érdekeltséget hívja fel.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizott-

ságának Székelyudvarhelyen, 1912. évi április hó 2-án tartott közgyűléséből.

II További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

184.

Sz. 1215—912. kig.

Kedves Barátaink és Atyánkfiai!

Baja város törvényhatósági bizottságának közgyűlése 1908. évi május hó 25-én tartott ülésében elhatározta, hogy városunk kiváló szülöttének Türr István tábornok emlékének örökidőre szóló megörökítésére szülővárosában ércszobrot emel. Egyben elhatározta, hogy a szobor költségeihez 2000 koronával hozzájárul.

A szobor létesítéséhez szükséges költség összehozása végett kérelemmel fordultunk a törvényhatóságokhoz és a társadalomhoz. Azonban a gyűjtés csekély eredménnyel járt: mindössze 6511 K 15 fillért gyűjtöttünk össze.

Türr István hatalmas egyénisége és lángszelleme dicsőséget szerzett nemzetének és igazolta világszerte azt a történelmiényt, hogy a nemzeti geniusz úgy a csaták zajában a harczmezőn, mint békében az alkotó munka terén egyaránt nagy tettekre kész.

A midőn az egységes Olaszország szabadsága felragyogott és hazánk egeről a sötét fellegek elvonultak, visszatért hazájába. Látván hazánknek a közgazdasági téren való elmaradottságát, tollat, ragad, új eszméket hirdet és a gazdasági haladásnak és fejlődésnek újabb irányt mutat. Nem csak elméletileg jelöli meg a fejlődés és haladás útját, hanem maga is munkások sorában áll.

Felismerve a csatornázás közgazdasági fontosságát és hazánknek e téren való hátramaradottságát, egyéniségét jellemző hatalmas energiával igyekszik e hiányokat megszüntetni, több csatorna létesítése fűződik az ő nevéhez.

Városunk nagy szülötte emlékének megörökítésével nemcsak kiváló szülötte iránti kegyeletének, hanem az egész országgal szemben fennálló kötelességének is eleget ohajt tenni. Mert hiszen Türr István tábornok nemcsak szülővárosának, hanem az egész országnak disze és büszkesége volt.

Azon atyafiságos megkereséssel fordulunk hozzátok, kegyeskedjétek a Türr István szoboralap javára anyagi hozzájárulást megszavazni s ez által lehetővé tenni, hogy a legendás idők csodás alakjának emléke szülővárosában megörökíttessék.

Baja, 1912. április hó 1-én tartott tanácsüléséből.

Dr. Hegedüs Aladár s. k.,
kir. tanácsos, polgármester.

Sz. 3707—912. alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármesterének mindnégy járás főszolgabírájának, valamennyi községi és körjegyzőnek.

A gyűjtés megkísérlése czéljából közlöm azzal, hogy az esetleg befoyt összegek közvetlenül Baja város polgármesteréhez küldendők és pedig 1215—912. kig. számra való hivatkozással.

Székelyudvarhelyen, 1912. május hó 1-én.

Sebesi, alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

185.

Magyar kir. Belügyminiszter.

Sz. 43949/VII. a.—912.

Tárgy: az állami gyógyfürdőkben rendelkezésre álló fürdő kedvezmények.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságoknak.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur vezetése alatt álló gyógyfürdőkben és nyaralótelepeken igénybe vehető kedvezményekről szóló értesítést megfelelő közzététel végett azzal küldöm meg, hogy az értesítésben felsorolt kedvezményeken kívül más fürdőkedvezmények a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur részéről nem engedélyeztetnek, miért is ezektől eltérő fürdőkedvezményekért folyamodni czéltalan.

Miután az engedélyezett vagy igényelhető kedvezmények az állami üzemeknél megkívánt ellenőrzés szempontjából és a visszaélések elkövetése végett, csakis az »Értesítés« VI. pontjában foglaltak szerint az egyes fürdőkezelőségek által kiállítandó arczképes igazolványok kiállításához szükséges fényképek hátlapján az Értesítésben kívánt személyazonossági igazolás kiállítását a multban egyes hatóságok megtagadták. egyuttal felhivom, hogy a fürdőkezelőségek által kiállítandó arczképes igazolványokhoz szükséges fényképek az igényjogosultság díjtalan igazolására, az erre illetékes hatóságokat megfelelően utasítsa.

Budapest, 1912. évi márcz hó 29-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Kampis János s. k.,
miniszteri oszt.-tanácsos.

Sz. 3504—912. alisp.

Tudomásvétel végett azzal közlöm, hogy a miniszteri leirathoz csatolt értesítés vármegye levéltárában hivatalos órák alatt megtekinthető.

Székelyudvarhelyen, 1912. április hó 26-án.

Alispán helyett:

Dr. Paál, főjegyző.

IV. Személyi hírek.

Ő császári és Apostoli királyi Felsege folyó 1912. évi április hó 17-én kelt legfelsőbb ellátározásával Szombattalvy Lajos székelyudvarhelyi rendőrfőkapitánynak sok évi buzgó szolgálata elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körölvények.

Állati betegségek. *Sertésvész* fellépett szörványosan Bethfalva, Bibarczfalva és Nagykede községekben, járványosan Székelyszáldobos és Homoródszentpál községekben.

Sertésorbáncz fellépett járványosan Homoróddaróc községben.

Árlejtési hirdetmény. (1090—912. szám.)
A székelykeresztur—kissolymosi viczinális közut 7—12. km. szakaszán végzendő munkálatra nyilvános árlejtést hirdetek.

A munkálatok tárgya a 7—8 km. szakaszon levő hid kijavitása és ugyanezen szakaszon egy 80 cm. nyílású betoncöves áteresztő, továbbá a 9—10 km. szakaszon 2 db. 60 cm. átméretű beton csöves áteresztő építése, végül a 11—12 km. szakaszon levő Kissolymospatak hid kijavitása.

Az árlejtést hivatali helyiségemben folyó évi május hó 20-án délelőt 11 órakor fogom megtartani.

Az árlejtésben résztvevők a vállalati összeg 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverést vezető főszolgabíró kezéhez átadni kötelesek.

Az árlejtés szóbeli és nyilvános lesz, de szabad szabályszerű zárt ajánlatot is tenni.

A műszaki iratok hivatalos órák alatt nálam megtekinthetők.

Székelykeresztur, 1912. évi május hó 4-én.
Pálffy Jenő, főszolgabíró.

Árverési hirdetmény. Székelyfancsal község vadászati joga a f. évi május hó 15-én d. e. 9 órakor a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a folyó év aug. 15-től kezdődő egymásután 6 (hat) évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Árverési feltételek a székelyszentkirályi körjegyzői irodában megtekinthetők. Székelyszentkirály, 1912. évi május 1-én.
Elekes Géza, jegyző.

Árverési hirdetmény. Székelyszentkirály község vadászati joga a f. évi május hó 15-én délelőt 8 órakor a körjegyzői irodában megtartandó nyilvános árverésen a folyó év aug. 15-től kezdődő egymásután hat évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni. Árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők, Székelyszentkirály, 1912. május 1-én. *Berze Lajos*, k.-bíró.
Elekes Géza, jegyző.

Árverési hirdetmény. (243—912. szám.)
Homoróddaróc község előljárósága közhírré te-

szi, hogy a köhalmi határon levő »Turzon« területén a szántó, kaszáló és legelőt 1913. január 1-től, 1918. december 31-ig terjedő 6 évre haszonbérbe adja.

Az árverés Homoróddaróc községi házában 1912. évi május hó 28-án d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Kikiáltási ár 3400 korona, mely összegnek 10⁰/₀-a az árverés megkezdése előtt bánatpénzüll leteendő.

Az árverési feltételek Homoróddaróc községi jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Homoróddaróc, 1912. évi április hó 24-én. *Barra Sándor*, k. jegyző. *Márkus János*, k. bírő.

Felfogott bárány. Kobátfalva községben, kereszturi juhvásár alkalmával április 28-án egy jegynélküli 4—5 hetős fehér kos bárány fogatott fel, tulajdonosa a községi bírónál átveheti.

Felfogott tehén. Szederjes község előljárósága közhírré teszi, hogy Szederjesen 1912. május hó 1-én egy 4—6 év körüli piros tarka tehén, melynek mindkét fülén jegy van felfogatott; igazolt tulajdonosa a községi előljáróságtól átveheti, mit ha nem tesz meg ezen állat 1912. május hó 22-én nyilvános árverésen el fog adatni.

Felfogott állatok. Kőrispatak községben egy drb. 2 éves fekete szőrű kankopó, jobb füle vágott, továbbá egy drb. egyéves fehér vakisa kos és egy 4 éves fehér anyajuh jobb füle vágott, ájos felfogva tartatnak. Igazolt tulajdonosaik jelentkezzenek átvételre a községi bírónál.

Körözendő személyek. 71. — *Bedő Edvárd* állításköteles, a ki Nagyborosnyó községben 1891-

ben *Bedő Domokos* és *Magyar Anna* szülőkötől született, nyomozandó és feltalálása esetén eről a sepsi járás főszolgabírája (*Sepsiszenigörgy*) a 990—912. számra való hivatkozással értesítendő.

72. — *Sárközi János* esernyőcsináló cigány nyomozandó, feltalálása esetén illetőségi viszonyaira nézve körülményesen kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 8314—912. számra való hivatkozással Vas vármegye alispánjának (*Szombathely*) megküldendő.

73. *Bungó Mihály*, a ki *Holcsoszumeczőben* 1862-ben született, nyomozandó és feltalálása esetén lakcíme a 3026—912. számra való hivatkozással Ung vármegye alispánjával (*Ungvár*) közlendő.

74. — *Pincsik Pál* magyarhermányi illetőségi egyén, a kinek a kézdivásárhelyi kórházban történt ápoltatásával 32 korona 48 fillér gyógyköltség merült fel, nyomozandó és feltalálása esetén lakcíme Kézdivásárhely tanácsával a 2255—912. számra való hivatkozással közlendő.

75. — *Van de Wall Florentina* mastrechti (*Hollandia*) születésű 29 éves fehérmemű varrónő nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve részletesen kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 13224—912. számra való hivatkozással Temesvár város tanácsának megküldendő.

76. — *Kalányos Mária*, 24 éves kóbor cigánynő nyomozandó, feltalálása esetén illetőségi viszonyaira kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 6998—912. számra való hivatkozással Vas vármegye alispánjának (*Szombathely*) megküldendő.